EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2020
COM(2020) 448 final

2020/0213 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Češki republiki na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba Sveta 2020/672 (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu SURE) določa pravni okvir za zagotavljanje finančne pomoči Unije državam članicam, ki se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z resnimi gospodarskimi motnjami ali jih takšne motnje resno ogrožajo. Podpora v okviru instrumenta SURE je v prvi vrsti namenjena financiranju shem skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov za zaščito zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka, poleg tega pa tudi financiranju nekaterih ukrepov, povezanih z zdravjem, zlasti na delovnem mestu.

Češka republika je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije na podlagi uredbe o instrumentu SURE. Komisija se je v skladu s členom 6(2) uredbe o instrumentu SURE posvetovala s češkimi organi, da bi preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih odhodkov, neposredno povezano s shemo skrajšanega delovnega časa z nazivom „Protivirusni program“ (z možnostma A in B) in podobnimi ukrepi, usmerjenimi v neplačne stroške dela (možnost C „Protivirusnega programa“) in podporo za samozaposlene, zaradi odziva na pandemijo COVID-19. Pomoč se zlasti nanaša na:

(a) možnosti A in B „Protivirusnega programa“, zasnovani za delno nadomestitev stroškov plač zasebnih delodajalcev, ki so prisiljeni začasno prekiniti ali znatno zmanjšati svojo gospodarsko dejavnost neposredno zaradi ukrepov, ki so jih sprejeli nacionalni organi (možnost A), ali posredno zaradi negativnih gospodarskih posledic pandemije (možnost B), na primer za zaposlene, ki ne morejo delati zaradi omejitve potovanj, pomanjkanja proizvodnih sredstev in/ali manjšega povpraševanja po proizvodih/storitvah. V okviru možnosti A država prispeva 80 % izplačane plače, vendar ne več kot 39 000 CZK na zaposlenega na mesec. V okviru možnosti B prispevek države znaša 60 % izplačane plače, vendar ne več kot 29 000 CZK na zaposlenega na mesec. Delodajalec, ki sodeluje v shemi, ne sme odpustiti zaposlenih, ki imajo koristi od sheme. Ukrepi trajajo od 12. marca do 31. avgusta 2020;

(b) možnost C „Protivirusnega programa“, ki zagotavlja delno nadomestilo za neplačne stroške dela (npr. prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje delodajalec) malih podjetij (z do 50 zaposlenimi), ki ohranjajo zaposlitev in plače na ravni vsaj 90 % tiste s konca marca 2020. Osnova za izračun je omejena na 150 % povprečne bruto plače v Češki republiki. Podpora se lahko zagotovi za del ali za celotno obdobje od junija do avgusta 2020;

(c) program „Pětadvacítka“, ki daje samozaposlenim osebam, ki so prisiljene začasno prekiniti ali znatno zmanjšati svojo gospodarsko dejavnost zaradi tveganj za javno zdravje ali kriznih ukrepov, ki so jih sprejeli javni organi, davčno olajšavo v višini 500 CZK na koledarski dan na osebo. Program je razdeljen na dve obdobji olajšav: od 12. marca do 30. aprila 2020 in od 1. maja do 8. junija 2020;

(d) delno oprostitev prispevkov za socialno varnost in zdravstveno varstvo, ki jih morajo plačevati samozaposleni, ki nadaljujejo z dejavnostjo med zagotavljanjem podpore. Država prevzame plačilo ustreznega prispevka za vsak mesec od marca do avgusta 2020. Oproščeni znesek je omejen na raven, določeno z zakonom;

(e) „dodatek za nego“ za samozaposlene osebe, ki nadomešča izpad dohodka za samozaposlene osebe, ki morajo skrbeti za otroke ali osebe, ki potrebujejo nego,

zaradi zaprtja ustanov otroškega in socialnega varstva. Dnevni znesek podpore je 424 CZK za mesec marec in 500 CZK za mesece od aprila do junija.

Češka republika je Komisiji predložila ustrezne informacije.

Komisija glede na razpoložljiva dejstva predlaga Svetu, da sprejme izvedbeni sklep o odobritvi finančne pomoči Češki republiki v skladu z uredbo o instrumentu SURE v podporo zgoraj navedenim ukrepom.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je v celoti skladen z Uredbo Sveta 2020/672, na podlagi katere je predložen.

Predlog dopolnjuje drug instrument prava Unije za zagotavljanje podpore državam članicam v izrednih razmerah, in sicer Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (Uredba (ES) št. 2012/2002). Uredba (EU) 2020/461 Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja navedeni instrument, da bi se razširilo njegovo področje uporabe na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju in opredelile posebne dejavnosti, upravičene do financiranja, je bila sprejeta 30. marca.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je del sklopa ukrepov, pripravljenih v odziv na trenutno pandemijo COVID-19, kot je „naložbena pobuda v odziv na koronavirus“, in dopolnjuje druge instrumente, ki podpirajo zaposlovanje, kot sta Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI)/InvestEU. Z uporabo izposojanja in posojanja za podporo državam članicam v tem konkretnem primeru izbruha COVID-19 bi ta predlog zagotavljal drugo raven zaščite za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, s čimer bi pomagal ohranjati delovna mesta ter s tem zaščititi zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za ta instrument je Uredba Sveta 2020/672.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlog je odziv na prošnjo države članice in odraža evropsko solidarnost z zagotavljanjem finančne pomoči Unije v obliki začasnih posojil državi članici, ki jo je prizadel izbruh COVID-19. Takšna finančna pomoč kot druga raven zaščite začasno podpira povečane javnofinančne odhodke držav članic za sheme skrajšanega delovnega časa in podobne ukrepe ter jim pomaga ščititi delovna mesta in s tem zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti in izgube dohodka.

Podpora bo pomagala prizadetemu prebivalstvu in pripomogla k blažitvi neposrednih družbenih in gospodarskih posledic krize COVID-19.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najema posojil na finančnih trgih z namenom nadaljnjega posojanja državi članici, ki zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SURE.

Poleg jamstev, ki jih dajo države članice, okvir vključuje tudi druge zaščitne ukrepe za zagotavljanje finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,
- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

2020/0213 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Češki republiki na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19[1] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Češka republika je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije, da bi dopolnila svoja nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in njegovih socialno-ekonomskih posledic za delavce.

(2) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Češka republika sprejela za zajezitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, bodo po pričakovanjih zelo močno vplivali na javne finance. V skladu z napovedjo Komisije iz pomladi 2020 naj bi primanjkljaj sektorja država Češke republike do konca leta 2020 znašal 6,7 % bruto domačega proizvoda (BDP), dolg sektorja država pa 38,7 % BDP. Glede na vmesno napoved Komisije iz poletja 2020 naj bi se BDP Češke republike v letu 2020 zmanjšal za 7,8 %.

(3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile v Češki republiki. To je povzročilo nenadno in močno povečanje javnofinančnih odhodkov Češke republike, povezano s shemo skrajšanega delovnega časa, poznano kot „Protivirusni program“ (z možnostma A in B), in podobnimi ukrepi, usmerjenimi v neplačne stroške dela (možnost C „Protivirusnega programa“) ali podporo za samozaposlene, kot je navedeno v uvodnih izjavah 4 do 8.

(4) Natančneje, možnosti A in B sta bili uvedeni z „Resolucijo vlade št. 353 z dne 31. marca 2020, kakor je bila spremenjena“ in „členom 120 Zakona št. 435/2004 o zaposlovanju, kakor je bil spremenjen“, kot sta navedena v prošnji Češke republike z dne 7. avgusta 2020. Ti ukrepi so namenjeni delni nadomestitvi stroškov plač zasebnih delodajalcev, ki so prisiljeni začasno prekiniti ali znatno zmanjšati svojo gospodarsko dejavnost neposredno zaradi ukrepov, ki so jih sprejeli nacionalni organi (možnost A), ali posredno zaradi negativnih gospodarskih posledic pandemije (možnost B), na primer za zaposlene, ki ne morejo delati zaradi omejitve potovanj. V okviru možnosti A država prispeva 80 % izplačane plače, vendar ne več kot 39 000 CZK na zaposlenega na mesec. V okviru možnosti B prispevek države znaša 60 % izplačane plače, vendar ne več kot 29 000 CZK na zaposlenega na mesec. Delodajalec, ki

[1] UL L 159, 20.5.2020, str. 1.

sodeluje v shemi, ne sme odpustiti zaposlenih, ki imajo koristi od sheme. Ukrepi trajajo od 12. marca do 31. avgusta 2020.

(5) Poleg tega so organi na podlagi „Zakona št. 300/2020“ in „Zakona št. 187/2006“[2], kot sta navedena v prošnji Češke republike z dne 7. avgusta 2020, uvedli možnost C „Protivirusnega programa“. Ta ukrep zagotavlja delno nadomestilo za neplačne stroške dela (npr. prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje delodajalec) malih podjetij (z do 50 zaposlenimi), ki ohranjajo zaposlitev in plače na ravni vsaj 90 % tiste s konca marca 2020. Pomoč se zahteva samo za 90 % skupnih odhodkov ukrepa za zagotovitev, da pomoč ustreza odhodkom za ohranjanje delovnih mest. Osnova za izračun je omejena na 150 % povprečne bruto plače v Češki republiki. Podpora se lahko zagotovi za del ali za celotno obdobje od junija do avgusta 2020.

(6) Program „Pětadvacítka“, uveden z „Zakonom št. 159/2020“[3], kot je naveden v prošnji Češke republike z dne 7. avgusta 2020, samozaposlenim osebam, ki so prisiljene začasno prekiniti ali znatno zmanjšati svojo gospodarsko dejavnost zaradi tveganj za javno zdravje ali kriznih ukrepov, ki so jih sprejeli javni organi, daje davčno olajšavo v višini 500 CZK na koledarski dan na osebo. Program je razdeljen na dve obdobji olajšav: od 12. marca do 30. aprila 2020 in od 1. maja do 8. junija 2020. Davčna olajšava pomeni izpad prihodkov za vlado, ki se za namen izvajanja Uredbe Sveta 2020/672 lahko šteje za enakovrednega javnofinančnim odhodkom.

(7) Nacionalni organi so na podlagi „Zakona št. 136/2020 (za socialno varnost)“ in „Zakona št. 134/2020 (za zdravstveno varstvo)“, kot sta navedena v prošnji Češke republike z dne 7. avgusta 2020, uvedli delno oprostitev prispevkov za socialno varnost in zdravstveno varstvo, ki jih morajo plačevati samozaposleni, ki nadaljujejo z dejavnostjo med zagotavljanjem podpore. Država prevzame plačilo ustreznega prispevka za vsak mesec od marca do avgusta 2020. Oproščeni znesek je omejen na raven, določeno z zakonom.

(8) In končno, na podlagi „resolucij vlade št. 262 z dne 19. marca 2020, št. 311 z dne 26. marca, št. 354 z dne 31. marca, št. 514 z dne 4. maja in št. 552 z dne 18. maja, člena 14 Zakona št. 218/2000 o proračunskih pravilih, kakor je bil spremenjen (za MSP v primarni kmetijski in gozdarski proizvodnji), in člena 3(h) Zakona št. 47/2002, kakor je bil spremenjen, o podpori MSP (za vse druge kategorije MSP)“, kot so navedeni v prošnji Češke z dne 7. avgusta 2020, so nacionalni organi uvedli dodatek za nego za samozaposlene osebe. Ta ukrep nadomešča izpad dohodka za samozaposlene osebe, ki morajo skrbeti za otroke ali osebe, ki potrebujejo nego, zaradi zaprtja ustanov otroškega in socialnega varstva. Dnevni znesek podpore je 424 CZK za mesec marec in 500 CZK za mesece od aprila do junija.

(9) Češka republika izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Češka republika je Komisiji predložila ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 2 940 446 745 EUR zaradi nacionalnih ukrepov, sprejetih za obravnavanje socialno-ekonomskih učinkov izbruha COVID-19. To pomeni nenadno in močno povečanje, ker novi ukrepi zajemajo velik delež podjetij in delovne sile v Češki republiki. Češka

[2] Zakon št. 300/2020 o opustitvi prispevkov za socialno varnost in prispevkov za državno politiko zaposlovanja, ki jih nekateri delodajalci kot davkoplačevalci plačujejo v zvezi z izrednimi ukrepi med epidemijo v letu 2020, in spremembi Zakona št. 187/2006 o zdravstvenem zavarovanju, kakor je bil spremenjen.

[3] Zakon št. 159/2020 o olajšavi v zvezi s kriznimi ukrepi, povezanimi s koronavirusom SARS CoV-2, kakor je bil spremenjen.

republika namerava 940 446 745 EUR povečanih odhodkov financirati iz skladov Unije in z lastnim financiranjem.

(10) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala s Češko republiko ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih odhodkov, opisano v prošnji z dne 7. avgusta 2020, ki je neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi.

(11) Zato bi bilo treba zagotoviti finančno pomoč za podporo Češki republiki pri obravnavanju socialno-ekonomskih učinkov resnih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil izbruh COVID-19.

(12) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 PDEU. Ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 108 PDEU obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

(13) Češka republika bi morala Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Češka republika izvršila navedene odhodke.

(14) Odločitev o zagotovitvi finančne pomoči je bila sprejeta ob upoštevanju obstoječih in pričakovanih potreb Češke republike, pa tudi prošenj za finančno pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2020/672, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, pri čemer se upoštevajo načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Češka republika izpolnjuje pogoje iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672.

Člen 2

1. Unija da Češki republiki na voljo posojilo v znesku največ 2 000 000 000 EUR. Povprečna zapadlost posojila ne presega 15 let.

2. Obdobje razpoložljivosti finančne pomoči, dodeljene s tem sklepom, je 18 mesecev od prvega dne po začetku veljavnosti tega sklepa.

3. Komisija da Češki republiki na voljo finančno pomoč Unije v največ osmih obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah. Zapadlost tranš prvega obroka je lahko daljša od največje povprečne zapadlosti iz odstavka 1. V takih primerih se zapadlost nadaljnjih tranš določi tako, da največja povprečna zapadlost iz odstavka 1 ni presežena, ko so izplačani vsi obroki.

4. Prvi obrok se sprosti ob začetku veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2020/672.

5. Češka republika plača strošek financiranja Unije iz člena 4 Uredbe (EU) 2020/672 za vsak obrok ter vse pristojbine, stroške in odhodke Unije, ki izhajajo iz financiranja.

6. Komisija odloča o obsegu in sprostitvi obrokov ter velikosti tranš.

Člen 3

1. Češka republika lahko financira naslednje ukrepe:

(a) „Protivirusni program“, kot je določen v Resoluciji vlade št. 353 z dne 31. marca 2020, kakor je bila spremenjena, in členu 120 Zakona št. 435/2004 o zaposlovanju, kakor je bil spremenjen;

(b) možnost C „Protivirusnega programa“, kot je določena v Zakonu št. 300/2020;

(c) program „Pětadvacítka“, kot je določen v zakonu št. 159/2020;

(d) delno oprostitev prispevkov za socialno varnost in zdravstveno varstvo, ki jih morajo plačevati samozaposleni, kot je določena v Zakonu št. 136/2020 (za socialno varnost) in Zakonu št. 134/2020 (za zdravstveno varstvo);

(e) dodatek za nego za samozaposlene, kot je določen v resolucijah vlade št. 262 z dne 19. marca 2020, št. 311 z dne 26. marca, št. 354 z dne 31. marca, št. 514 z dne 4. maja in št. 552 z dne 18. maja, členu 14 Zakona št. 218/2000 o proračunskih pravilih, kakor je bil spremenjen (za MSP v primarni kmetijski in gozdarski proizvodnji), in členu 3(h) Zakona št. 47/2002, kakor je bil spremenjen, o podpori MSP (za vse druge kategorije MSP).

Člen 4

Češka republika do [*DATUM: 6 mesecev po datumu objave tega sklepa*] in nato vsakih 6 mesecev obvešča Komisijo o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, dokler načrtovani javnofinančni odhodki niso v celoti izvršeni.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Češko republiko.

Člen 6

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik